

HET VERSTAND

Het privilege van de mens

De mens is het enige schepsel dat zich bewust kan zijn van het bestaan van zichzelf en dat van zijn Schepper, zonder te weten wat dit inhoudt. Het is niet logisch te beweren dat God niet kan bestaan als wijzelf wel bestaan, hoewel we van onszelf niet weten wie we eigenlijk zijn.

Bahá'u'lláh openbaart dat de geest van de mens identiek is aan zijn 'met rede begiftigde ziel'. Die verzamelt kennis van 'de werkelijkheid der dingen'. Maar 'de goddelijke geheimen en de hemelse werkelijkheden' zal de rede pas zien met 'de geest van geloof'. Daartoe moet de geest open staan voor kennis die van buiten het menselijke kenvermogen komt – kennis die God openbaart.

De geest van de mens werkt als een spiegel: 'Niet voordat een zonnestraal zijn licht erop werpt, kan hij de hemelse geheimen ontdekken.' En omdat wij met behulp van de rede het bestaan van God kunnen concluderen, mogen wij ons dit vermogen 'niet laten ontstelen'. Daarbij is de rede iets wezenlijk anders dan het verstand. De mens kan immers 'redelijk' en 'onredelijk' denken en handelen.

In bahá'í-teksten wordt uitgelegd wat het verschil is tussen die twee begrippen: geest is de lamp, verstand het licht dat uit de lamp schijnt. Geest is de boom, het verstand de vrucht. Verstand is onafscheidelijk van de geest, zoals licht en zon inherent zijn aan elkaar.

DE WERKELIJKHEID

Het privilege van God

De Openbaring van Bahá'u'lláh maakt duidelijk wat religieus waar kan zijn en wat niet. Zo heeft Jezus Christus de waarheid gesproken toen Hij zichzelf 'de waarheid' noemde. Hij sprak immers namens God en niet uit zichzelf, en hetgeen een Manifestatie van God spreekt is 'de identieke waarheid, conform de werkelijkheid', want God alleen 'is in waarheid de Waarheid', aldus Bahá'u'lláh. Op die goddelijke waarheid kan de mens vertrouwen, maar de waarheid is niet in het bezit van iemand of van welke groep mensen dan ook.

'Abdu'l-Bahá leert dat er vier methoden zijn om kennis te verwerven: door de zintuigen, het denkvermogen, de overlevering of het inzicht. Conclusie:

Weet dan, dat wat zich in mensenhanden bevindt, wat de mensen geloven, onderhevig is aan dwaling. Want als men bij het bewijzen of weerleggen van iets een bewijs naar voren brengt dat afkomstig is van het getuigenis van onze zintuigen, is deze methode (...) niet volmaakt; als de bewijzen verstandelijk zijn geldt hetzelfde, of als het traditionele bewijzen zijn, dan zijn ook die niet volmaakt.

Daarom hebben mensen geen maatstaf in handen waarop wij kunnen vertrouwen.

Maar de milddadigheid van de Heilige Geest geeft de ware methode om tot begrip te komen, welke onfeilbaar en onbetwifelbaar is. Deze gaat te werk met de hulp van de Heilige Geest die tot de mens komt, en dat alleen is de staat waarin zekerheid is te verkrijgen.

WAARHEID?

DE BAHÁ'I-VISIE OP WETEN EN GELOVEN

Ik ben gekomen in de schaduw der wolken van heerlijkheid en Ik ben door God met onoverwinnelijke soevereiniteit bekleed. Waarlijk, Hij is de Waarheid, de Kenner van het ongeziene. Waarlijk, Ik verwacht van u de behandeling welke gij Hem die voor Mij is gekomen hebt gegeven. Hiervan getuigen waarlijk alle dingen, indien gij behoort tot degenen die luisteren.

KENNIS VAN HET ONKENBARE

Hoe ver de mens kan denken

Bewaarplassen van de nalatenschap van Bahá'u'lláh op de berg Karmel

Wijlsbegeerte en theologie spreken van God als de Grote Onbekende achter al wat is, 'een hypothetisch bovennatuurlijk wezen'. De rede wil dat het menselijk verstand niet boven het menselijk verstand kan uitstijgen en dat God dus onkenbaar is. Einstein wist dit; hij bekende zich tot de 'God van Spinoza die zich in de harmonie van het zijnde openbaart'. De geleerde noemde zijn 'kosmische religiositeit' de 'krachtigste en edelste drijfveer van het wetenschappelijk onderzoek'.

Baruch Spinoza, de grootse denker die in Nederland heeft gedacht, kwam tot een grandioos inzicht: 'Alles wat is, is in God en niets kan zonder God bestaan of worden gedacht'.

Bahá'u'lláh bevestigt die stelling en leert dat de mens God kan leren kennen, zij het uitsluitend door de Manifestaties van Zijn wezen op aarde. Uit Hen komt wat werkelijk is, waar.

UIT NIETS KOMT NIETS

De logica van het bestaan

Sinds het ontwaken van het religieus bewustzijn blijven mensen over de hogere wereld speculeren. Het pantheon van goedgelovigheid wemelt van projecties van het voorstellingsvermogen dat hemelen vol heilige figuranten heeft voortgebracht.

De bezetting van mythologieën, hindoetempels, tantrakloosters, iconostasen en bedevaartskerken vult een colosseum van de vrome fantasie. Zelfs beeldloze religies als jodendom en islam kennen een met engelen en heiligen geïllustreerde folklore. Het christendom overtreft andere godsdiensten in de theologische vaardigheid leerstellingen te verkondigen die tegen de rede indruisen.

Tot de hogere werkelijkheid behoort in de eerste plaats het boven het verstand uitgaande, maar niet tegen het verstand indruisende bestaan van God, dat causaal uit de schepping volgt. In het grappige 'Keulse godsbewijs' concludeert de eenvoudige man: Uit niets komt niets.

De mens zal beseffen dat zijn eigen redelijkheid voortvloeit uit de universele, objectieve rede en dat God op die basis met de mens communiceert. Er is sprake van een evolutie van het inzicht dat de Almachtige Zijn openbaringen met het groeiende kenvermogen van Zijn schepping correleert.

Tegenover de schitterende vooruitgang van de wetenschappen staat een stralende vooruitgang van religie als bron van diepste zingeving en waar begrip. God verlost de mens van onwetendheid over de waarheden van de schepping.

GOUDEN TIJDEN IN DE MAAK

De onvermoede vernieuwing

Niet eerder zijn zoveel denkbeelden, wereldverklaringen en heilswegen het Avondland binnengestroomd als in onze tijd. Geestelijke bolwerken uit het verleden storten in als kaartenhuizen. Vele mensen vallen in het zwarte gat waarin alle hoop begraven ligt.

'Als rechtgeaarde atheïst geloof ik in niet al te veel - zelfs niet in mijn eigen ongelooft', noteert Fokke Sierksma (1917-1977) in zijn denkwerk dat in de rekken van de Koninklijke Bibliotheek te Den Haag drie meter beslaat.

De rede is ook de reden gebleken voor het machtsverlies van systemen die zich niet aan de rede hebben gehouden. Door niet meer te geloven als vandoeds, geloven mensen ook weer klakkeloos in sterrenduiders, sjamanen en alchemisten uit obscure tijden. Generaties verlaten het Huis van de Vader; anderen oriënteren zich 'vanuit de onderbuik' en houden het gevoelsmatig op 'iets' waar vroeger een idee van God verrees of van Jezus Christus de Verlosser van alle zonde.

Parallel aan het verval van een oude wereld is onvermoed een nieuwe wereld in opkomst. Die wordt in de Bahá'í-geschriften als het 'gouden tijdperk' beschreven, als de 'Allergrootste Vrede' waarin een bevrijde aarde de hemel zal weerspiegelen.

Bahá'u'lláh verkondigt dat 'de Zon der waarheid' is opgegaan boven de eerstkomende duizend jaar en dat geloof en verstand samen een wereld gaan bouwen die een juweel zal zijn van het geestelijk heeal.